

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2021 ел, 8 июнь

г.Казань

КАРАР

№ 442

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында социаль хезмәтләр күрсәтү белән тәэмин итүчеләр тарафыннан социаль хезмәт күрсәтүнең стационар формасында социаль хезмәтләр күрсәтү тәртибен раслау турында» 2014 ел, 31 декабрь, 1100 нче карары белән расланган Татарстан Республикасында социаль хезмәтләр күрсәтү белән тәэмин итүчеләр тарафыннан социаль хезмәт күрсәтүнең стационар формасында социаль хезмәтләр күрсәтү тәртибенә үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында социаль хезмәтләр күрсәтү белән тәэмин итүчеләр тарафыннан социаль хезмәт күрсәтүнең стационар формасында социаль хезмәтләр күрсәтү тәртибен раслау турында» 2014 ел, 31 декабрь, 1100 нче карары белән (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 ел, 9 март, 133 нче; 2016 ел, 8 май, 286 нчы; 2016 ел, 21 июнь, 419 нчы; 2016 ел, 4 октябрь, 715 нче; 2016 ел, 22 декабрь, 968 нче; 2017 ел, 6 июнь, 345 нче; 2017 ел, 21 ноябрь, 894 нче; 2017 ел, 30 декабрь, 1133 нче; 2019 ел, 16 февраль, 111 нче; 2019 ел, 5 сентябрь, 774 нче; 2019 ел, 17 октябрь, 923 нче; 2020 ел, 14 апрель, 285 нче; 2020 ел, 30 июнь, 548 нче; 2020 ел, 16 июль, 600 нче; 2020 ел, 3 сентябрь, 779 нчы; 2021 ел, 15 февраль, 82 нче, 2021 ел, 05 май, 309 нчы карарлары белән кертелгән үзгәрешләренә исәпкә алып) расланган Татарстан Республикасында социаль хезмәтләр күрсәтү белән тәэмин итүчеләр тарафыннан

социаль хезмэт күрсэтүнең стационар формасында социаль хезмэтләр күрсәтү тәртибенә түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

2.4.1 пунктка түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Өлкәннәр һәм инвалидлар өчен интернат-йортларда (пансионатларда), өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидлар өчен махсус интернат-йортларда һәм инвалидларга социаль хезмэт күрсәтүнең стационар формасында социаль хезмэт күрсәтүләр гражданның чит тәрбиягә индивидуаль ихтыяжларын билгеләү нәтижеләре буенча билгеләнгән чит тәрбиягә мохтажлык дәрәжәсенә, аның тормышын чикләү структурасына һәм дәрәжәсенә, сәламәтлеге торышына, үз-үзен тотышының үзенчәлекләренә, реабилитацион потенциалга һәм башка ресурсларга мохтажлык дәрәжәсенә бәйле рәвештә күрсәтелә.»;

III бүлекнең исемен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«III. Психик тайпылышлары булган гражданның өчен билгеләнгән интернат-йортларда социаль хезмэт күрсәтүнең стационар рәвешендә социаль хезмэтләр күрсәтү тәртибе»;

3.1.1, 3.1.2 пунктларында тиешле саннарда һәм килешләрдә «психоневрологик интернат» сүзләрен тиешле санда һәм килешләрдә «психик тайпылышлары булган гражданның өчен билгеләнгән интернат-йорт» сүзләренә алмаштырырга;

3.2.1, 3.2.2, 3.3.2, 3.3.3, 3.6 пунктларында тиешле саннарда һәм килешләрдә «психоневрологик интернат» сүзләрен тиешле саннарда һәм килешләрдә «психик тайпылышлары булган гражданның өчен билгеләнгән интернат-йорт» сүзләренә алмаштырырга;

3.3.7, 3.3.8 пунктларында тиешле саннарда һәм килешләрдә «психоневрологик интернат» сүзләрен тиешле санда һәм килешләрдә «психик тайпылышлары булган гражданның өчен билгеләнгән интернат-йорт» сүзләренә алмаштырырга;

3.3.9, 3.3.10, 3.3.11, 3.3.12 пунктларында тиешле саннарда һәм килешләрдә «психоневрологик интернат» сүзләрен тиешле санда һәм килешләрдә «психик тайпылышлары булган гражданның өчен билгеләнгән интернат-йорт» сүзләренә алмаштырырга;

3.4.1 пунктта:

«психоневрологик интернатларда» сүзләрен «психик тайпылышлары булган гражданның өчен билгеләнгән интернат-йортларда,» сүзләренә алмаштырырга;

түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«Психик тайпылышлары булган гражданның өчен билгеләнгән интернат-йортларда өлкән яшьтәге гражданның һәм инвалидлар өчен махсус интернат-йортларда һәм инвалидларга социаль хезмэт күрсәтүнең стационар формасында социаль хезмэт күрсәтүләр гражданның чит тәрбиягә индивидуаль ихтыяжларын билгеләү нәтижеләре буенча билгеләнгән чит тәрбиягә мохтажлык дәрәжәсенә, аның тормышын чикләү структурасына һәм дәрәжәсенә, сәламәтлеге торышына, үз-үзен тотышының үзенчәлекләренә, реабилитацион потенциалга һәм башка ресурсларга мохтажлык дәрәжәсенә бәйле рәвештә күрсәтелә.»;

3.4.4 пунктта «психоневрологик интернатларда» сүзләрен «психик тайпылышлары булган гражданның өчен билгеләнгән интернат-йортларда,» сүзләренә алмаштырырга;

3.4.5 пунктның беренче абзацында «психоневрологик интернатларда» сүзләрен

«психик тайпылышлары булган гражданнар өчен билгелэнгән интернат-йортларда,» сүзләренә алмаштырырга;

4.2 бүлекчәнең өченче абзацында «психоневрологик интернатларда» сүзләрен «психик тайпылышлары булган гражданнар өчен билгелэнгән интернат-йортларда,» сүзләренә алмаштырырга;

Тәртипкә 1 нче кушымтада «Социаль хезмәтләр атамасы, аларны картлар һәм инвалидлар өчен интернат-йортларда (пансионатларда) социаль хезмәт күрсәтүнең стационар рәвешендә күрсәтү тасвирламасы һәм күләме, картлар һәм инвалидлар өчен махсус интернат-йортларда» таблицасын яңа редакциядә баян итәргә (карарга теркәлә);

Тәртипкә 2 нче кушымтада:

«Социаль хезмәт күрсәтүләр исемнәрен, психоневрологик интернатларда социаль хезмәт күрсәтүнең стационар формасында аларны күрсәтү тасвирламасын һәм күләмнәрен» таблицасын яңа редакциядә баян итәргә (кушымта итеп бирелә);

«Психоневрологик интернатларда социаль хезмәт күрсәтүнең стационар формасында социаль хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын бәяләүчеләр һәм нәтижеләрен бәяләүчеләр» таблицасын исемдә «психоневрологик интернатларда» сүзләрен «психик тайпылышлары булган гражданнар өчен билгелэнгән интернат-йортларда» сүзләренә алмаштырырга.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

А.В.Песошин

Татарстан Республикасында
 стационар социаль хезмэт күрсәтү
 рәвешендә социаль хезмәтләр
 күрсәтү белән тәмин итүчеләр
 тарафыннан социаль хезмәтләр
 күрсәтү тәртибенә 1 нче кушымта
 (Татарстан Республикасы
 Министрлар Кабинетының 2021 ел,
 8 июнь, 442 нче карары
 редакциясендә)

Социаль хезмәтләр атамасы, аларны картлар һәм инвалидлар өчен интернат-йортларда (пансионатларда) социаль хезмәт күрсәтүнең стационар рәвешендә күрсәтү тасвирламасы һәм күләме, картлар һәм инвалидлар өчен махсус интернат-йортларда

Т/с	Социаль хезмәт күрсәтү исеме	Социаль хезмәт күрсәтү тасвирламасы	Социаль хезмәтләр-дән файдаланучылар төркеме*	Социаль хезмәт күрсәтү күләме (максималь санда)		
				үлчәү берәмлеге	саны	бирү ешлыгы
1	2	3	4	5	6	7
1. Социаль-көнкүреш						
1.1.	Социаль хезмәтләр күрсәтү өчен майданнар бирү	Коммуникатив потенциалны арттыру максатларында социаль-көнкүреш, социаль-	0, 1, 2, 3	кв.метр	18	социаль хезмәт күрсәтү чоры

* Социаль хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучылар төркеме, үткәрелгән типлаштыру нәтижәсендә билгеләнгән, чит кеше тәрбиялөгүгә мохтажлык дәрәжәсенә карап:
 0 - типлаштыру нәтижәләре буенча чит озак вакыт тәрбиялөгү системасы кысаларында тәрбиягә мохтажлык булмаган социаль хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучылар төркеме;

- 1 - типлаштыру нәтижәләре буенча чит тәрбиягә мохтажлыкның беренче дәрәжәсе билгеләнгән социаль хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучылар төркеме;
- 2 - типлаштыру нәтижәләре буенча чит тәрбиягә мохтажлыкның икенче дәрәжәсе билгеләнгән социаль хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучылар төркеме;
- 3 - типлаштыру нәтижәләре буенча чит тәрбиягә мохтажлыкның өченче дәрәжәсе билгеләнгән социаль хезмәт күрсәтүләргә алучылар төркеме.

1	2	3	4	5	6	7
		медицина, социаль-психологик, социаль-педагогик, социаль-хезмэт, социаль-хокукый хезмэт күрсәтүләрне һәм хезмэт күрсәтүләрне оештыру өчен майданнар бирү				
1.2.	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган нормативлар нигезендә торак урыннары майданнарын бирү	Зурлыклары һәм башка тормыш күрсәткечләре буенча торак майданы (бина торышы һәм уңайлылык) санитария-гигиена нормаларына туры килергә һәм клиентларның яшәү уңайлылыгын тәэмин итәргә тиеш: социаль хезмәтләр алучыга бүлмәдәге 2 һәм аннан да күбрәк торак урын бирү; никахта торучы социаль хезмәтләр алучыларга аерым бүлмәдә 2 койка-урынлы торак майданы бирү	0, 1, 2, 3	кв.метр кв.метр	6 12	көнгә
1.3.	Торак биналарны жыештыру	Бүлмәләрне санитар-гигиена эшкәртүе, шул исәптән: жилләтү; идәнне юеш жыештыру;	0, 1, 2, 3	жыештыру (чаралар комплекслары)	1	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		<p>диварларны, ишекларне юеш жыештыру; тузан белән капланган йомшак япмаларны тузан суырткыч белән чистарту; тәрәзә төпләрен, рам, йорт жиһазлары, көнкүреш жиһазларын, жылыту батареяларын юу; чистарту, раковинак дезинфекциясе, унитаз, ванна. Гомуми файдаланудагы урыннарны жыю, шул исәптән дымлы жыештыру: ашау бүлмәләрендә идәнне юу; коридорларда идән юу; бәдрәф, душ, юыну бүлмәләре; реабилитация һәм дөвалау чараларын, дөвалау-хезмәт һәм укыту эшчәнлеген оештыру, мәдәни һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү өчен биналарда идәнне юу; тәрәзә пыялалары һәм рам. Көзге-кышкы һәм язгы-жәйге чорда тәрәзәләр,</p>				

1	2	3	4	5	6	7
		балкон һәм керү ишекләре эзерләү (жылыту, суыту). Якын территориядәге чүп-чардан (кардан) чистарту				
1.4.	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган нормативлар нигезендә йомшак инвентарь һәм санитария-гигиена билгеләнешендәге товарлар белән тәмин итү	Социаль хезмәтләр алучыны йомшак инвентарь (келәм ябылу, сөлге, урын кирәк-яраклары), санитария-гигиена билгеләнешендәге товарлар (бәдрәф кәгазе, сабын чаралары), киём һәм аяк киёмнәре белән тәмин итү. Киём-салым һәм аяк киеме сезонлы, социаль хезмәтләр алучының үсүе һәм зурлыгы буенча сайлап алына. Йомшак инвентарь социаль хезмәт күрсәтүләренә алучының физик халәтен исәпкә алып алынган файдалануда уңайлы булырга тиеш	0, 1, 2, 3	данә (комплектлар)	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган нормативлар буенча	көнгә
1.5.	Сәламәтлек торышы буенча аларны мөстәкыйль үтәргә сәләтле булмаган затларга гигиена хезмәтләре күрсәтү:	Хезмәт күрсәтү индивидуаль хезмәт күрсәтү һәм гигиена характерындагы социаль-көнкүреш хезмәтләрен күрсәтүне күздә тоту, шул исәптән:	1, 2	хезмәтләр (чаралар комплекслары)	1	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		<p>юыну; чэч тарау; чэчтараш хезмэте күрсэтүне оештыру; сакал, мыек кыру (ир- атларга); тырнакларны кисү; авыз куышлыгы, йоткылык, күз, колак медицина препа- ратлары белэн юу, эшкэртү; тэннең өлешчэ туалетын үткэрү (тирлэү, юу, гигиена ванналары); урын-жир жыештыру</p>				
1.5.1.		<p>Хезмэт күрсэтү индивидуаль хезмэт күрсэтү Һәм гигиена характерындагы социаль-көнкүреш хезмэтлэрен күрсэтүне күздэ тота, шул исэптэн: юыну; чэч тарау; чэчтараш хезмэте күрсэтүне оештыру; сакал, мыек кыру (ир- атларга); тырнакларны кисү;</p>	3	хезмэтлэр (чаралар комплекс- лары)	2	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		<p>авыз куышлыгы, йоткылык, күз, колак медицина препаратлары белән юу, эшкәртү;</p> <p>тәннең өлешчә туалетын үткәру (тирләү, юу, гигиена ванналары);</p> <p>тулы чистарту үткәру: яткан авыруны тулысынча мунчада юындыру (ваннада, душта);</p> <p>судноны чыгару һәм антисептик препаратлар белән эшкәртү;</p> <p>катетерлардан һәм башка медицина эшләнмәләреннән файдалануда ярдәм күрсәтү;</p> <p>урын-жир жыештыру</p>				
1.6.	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты раслаган нормалар нигезендә туклану белән тәэмин итү	Кайнар туклану яхшы сыйфатлы продуктлардан әзерләнергә, калориялелек буенча социаль хезмәтләр алучының ихтыяжларын канәгатьләндерергә, туклануның билгеләнгән нормаларына, санитария-гигиена таләпләренә туры килергә һәм социаль хезмәт	0, 1, 2, 3	ашау	4	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		күрсөтүлөрне алучыларның сәламәтлеген исәпкә алып бирелергә тиеш				
1.7.	Азык кабул итүдә ярдәм (ашату)	Оешкан туклану вакытында ашату	2, 3	ашатулар	4	көнгә
1.8.	Социаль хезмәтләрне алучылар хисабына почта корреспонденциясе жиберү	Социаль хезмәтләрдән файдаланучылар акчалары исәбеннән хатлар, кычкырып хатлар, телеграммалар язу, почта корреспонденциясен жиберү һәм алу	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	көнгә
1.9.	Медицина оешмаларына транспорт белән илтүне оештыру	Ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү кирәк булган очракта йә дөвалау учреждениесенә хастаханәгә салынуны таләп итә торган авыру барлыкка килгән очракта хастаханәгә озатуга ярдәм итү	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	айга
1.10.	Хәрәкәттә (күчеп йөрүдә) ярдәм күрсәтү	Хезмәт караватта позицияләүне күздә тоту. Хезмәт күрсәтү озаккарак, очлыклар контрактурасы, пневмония, сулышны жиңеләйтү һәм төнлә йокы өчен уңайлы шартлар тудыру максатында медицина оешмасы киңәшләрен һәм социаль	3	хезмәтләр	3	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		<p>хезмэтлэр алучының торышын исәпкә алып үткәрелә; социаль хезмэт күрсәтүләрне алучыларның авыр авырулар караватында гәүдәнең торышы үзгәрү күрсәткечләре (табиб киңәшләре) буенча; караваттан кресло-коляскага (уриндыкка) күчереп утырту (күчереп утыртканда ярдәм), карават кырыена куркынычсыз ысул белән утырту</p>				
1.11.	Кер юу һәм үтүкләү:	<p>Хезмэт түбәндәгеләрне күздә тотат:</p> <p>йомшак инвентарь белән тәэмин ителгәндә шулай ук кер юу, киптерү, кер юу, киём-салым, киём-салым дезинфекциясе, урын-жир һәм кер юу, урын-жир әйберләре (матрац, юрган, мендәр, япма) белән тәэмин ителә, шул исәптән социаль хезмэт күрсәтүләрне алучы социаль хезмэт күрсәтүдән киткәннән соң, урын-жир</p>	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	атнага

1	2	3	4	5	6	7
		алмаштырылгач, тернәкләндерүнең индивидуаль техник чараларын, протезларны, ортезларны тәрбияләүдә ярдәм ителә.				
1.12.	Кер алмаштыру (эчке киём һәм утын-жир)	Хезмәт түбәндәгеләрне күздә тоту: урын-жир өстенә ятагын салдыру; социаль хезмәтләр алучы белән килештерелгән урында салдырылган урын-жирне жыештыру; чиста комплектны җәю	0, 1	хезмәтләр	1	атнага
1.12.1.		Хезмәт түбәндәгеләрне күздә тоту: социаль хезмәт күрсәтүләр алучыдан эчке киёмне салдыру; социаль хезмәтләр алучы белән килештерелгән урында салдырылган эчке киёмне жыештыру; социаль хезмәтләр алучыларга эчке киёмнең чиста комплектын киендерү	2, 3	хезмәтләр	1	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
2. Социаль-медицина хезмэтлэре						
2.1.	Табиб тарафыннан медицина тикшерүе үткэрү	Социаль хезмэтлэр алуучыга сәламәтлекнең объектив торышын билгеләү предметына медицина тикшерүе үткэрү, хезмэт күрсәтүгә (урынга) карата медицина ягыннан каршылыктар булу (булмау)	0, 1, 2, 3	карау	1	елга
2.2.	Табиб билгеләү буенча медицина процедуралары үткэрү	Тамчылар тамызу; майлау; горчичниклар, компресслар кую; дару чараларын мускулга һәм тире астына кертү; яра өслекләрен эшкәртү һәм бәйләү; ятып тишелгән урыннарны эшкәртү	0, 1, 2, 3	процедуралар (процедуралар комплекслары)	1	көнгә
2.3.	Сәламәтлекләре торышында тайпылышларны ачыклау максатыннан социаль хезмәтләр алуучыларны системалы күзәтү	Сәламәтлекнең гомуми торышын күзәтү, күзәтү көндәлегенә тикшерү нәтижәләрен кертүне дә кертәп	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	көнгә
2.4.	Социаль хезмәтләрне алуучыларның сәламәтлеге торышын күзәтү белән бәйле процедураларны үтәү	Социаль хезмәтләрне алуучыларның сәламәтлеге торышын күзәтү белән бәйле процедураларны үтәү, тән температурасын үлчәү, артериаль басымны үлчәү,	0, 1, 2, 3	процедуралар	1	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		күзөтүнең көндөлегенэ үлчөөлөр нәтижеләрен кертүне дә кертеп, дарулар кабул итүне контрольдә тоту				
2.5.	Сәламәтләндерү чараларын үткөрү	Иртәнге гимнастиканы оештыру һәм үткөрү, саф һавада йөрү, һава ванналары кабул итү	0, 1, 2, 3	чаралар комплекслары	1	көнгә
2.6.	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга юнәлдерелгән чаралар үткөрү	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм төрле авыруларны профилактикалау мәсьәләләре буенча санитар-агарту эше; акыл һәм физик эшкә сәләтлелекне арттыру мотивациясе	0, 1, 2, 3	чаралар	1	айга
2.7.	Адаптив физик культура буенча дәресләр үткөрү	Компенсация күнекмәләрен формалаштыруга юнәлдерелгән спорт-савыктыру характерындагы чараларны оештыру һәм үткөрү; тулы кыйммәтле тормышка комачаулый торган физик һәм психологик проблемаларны жинү	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	2	атнага
2.8.	Социаль-медицина мәсьәләләре буенча консультация бирү	Сәламәтлекне саклау һәм саклау, сәламәтләндерү чараларын уздыру, социаль-	0, 1, 2, 3	консультацияләр	1	айга

1	2	3	4	5	6	7
		медицина проблемаларын хэл итүдэ квалификацияле ярдэм күрсэтү мэсьэлэлэре буенча консультациялэү (үзүзен тотышында девиациялэр, зарарлы гадэтлэрдэн арыну h.б.)				
3. Социаль-психологик хезмэтлэр						
3.1.	Социаль-психологик консультация бирү, шул исэптэн гаилэ эчендэге мөнэсэбэтлэр мэсьэлэлэре буенча	Күпчелек проблемаларны, шэхесара хезмэттэшлек проблемаларын хэл итүдэ квалификацияле ярдэм күрсэтү, социаль-психологик проблемаларны кисэтү һәм хэл итү, шул исэптэн элеге проблемаларны хэл итү өчен эчке ресурсларны мобилизациялэү юлы белэн	0, 1, 2, 3	консультациялэр	1	елга
3.2.	Психологик ярдэм һәм булышлык күрсэтү	Социаль хезмэтлэр алучының шэхес үзенчелеклэре жыелмасын тикшерү, тормыш эшчэнлегенең бозылган өлкэлэрен компенсациялэү яки торгызу шартларын билгелэү, социаль-психологик ярдэм чаралары исемлеген эшлэү һәм гамэлгэ ашыру.	0, 1, 2, 3	чаралар комплекслары	3	елга

1	2	3	4	5	6	7
		<p>Төп когнитив һәм психик функцияләре (игътибар, хәтер, коммуникативлык һ.б.) торгызуга һәм үстерүгә, бу тайпылышларның яшь үзгәрешләргә туры килүен тәмин итү өчен эмоциональ халәттә һәм үз-үзен тотышында тайпылышларны бетерүгә яисә киметүгә, социаль-психологик проблемаларны хәл итүгә, универсаль жайлашу психологик күнекмәләрен (коммуникатив, үзконтроль, үзрегуляция, стресска каршы торучанлык һ.б.) үстерүгә, төркемнәрдә яңа шартларга жайлашу өчен шәхси алшартлар формалаштыруга юнәлдерелгән чаралар үткәрү (7 кешегә кадәр) яисә индивидуаль рәвештә (диагностика нәтижәләре буенча)</p>				

1	2	3	4	5	6	7
4. Социаль-педагогик хезмэтлэр күрсэтү						
4.1.	Социаль-педагогик коррекция, шул исэптэн диагностика һәм консультация бирү	Педагогик методлар белән социаль хезмэт күрсэтүләрден файдаланучының шәхес сыйфатларын һәм сыйфатын максатчан үзгәртү; шәхеснең тулы кыйммәтле үсешен һәм эшлөвөн тәмин итү, төркемнәрдә яисә индивидуаль рәвештә (күрсәтмәләр буенча) тәртип бозуларны бетерү һәм профилактикалау максатында үзенчәлекле ярдәм күрсәтү; эшчәнлек (һөнәр) өлкәсен сайлау, эшкә урнашу, социаль хезмэт күрсәтүләрден файдаланучыларга һөнәри белем бирү максатларында һөнәри юнәлеш бирү һәм консультацияләү; социаль хезмэт күрсәтүләрден файдаланучыларның һөнәри мәнфәгатьләрен, һөвәсләкләрен, сәләтләрен ачыклау өчен профориен-	0, 1, 2, 3	чаралар комплекслары	4	елга

1	2	3	4	5	6	7
		<p>тация диагностикасы үткөрү; социаль хезмэт күрсөтүлөрдөн файдалануга сөлөттө алуучуларга карата жайланмаларны коррекциялөө һәм укыту мотивациясен үстөрү</p>				
4.2.	Уңай мәнфэгатләр формалаштыру	<p>Күмөк чаралар оештыру - күнел ачу-танып белү характерында (эдэби кичөлөр, очрашулар һәм истәлекләр кичөлөрө, төрлө даталарны бәйрәм итү), нәфис фильмнар карау һ.б.</p>	0, 1, 2, 3	чаралар	1	атнага
		<p>Клуб һәм түгәрәкләр, рекреация чараларын социомәдәни эшчәнлек, ижат ысуллары белән оештыру һәм үткөрү, сөлөттөр буенча шөгылләнүнә оештыруда ярдәм итү (музыка, рәсем сәнгатә, эдәбият, сәнгатә үзешчәнлегә, гамәли характердагы дәрәсләр)</p>	0, 1, 2, 3	чаралар	2	атнага
4.3.	Ял вакытын оештыру	<p>Социаль хезмәтләр алуучулар акчалары исәбеннән китаплар, журналлар,</p>	0, 1, 2, 3	чаралар	1	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		газеталар, өстөл уеннары белән тээмин итү				
		Концертларга, театрларга, экскурсияләргә, күргәзмәләргә, социаль хезмәтләр күрсәтүдән читкә чыгып, башка чараларга баруны оештыру	0, 1, 2, 3	чаралар	1	ярты еллыкта
5. Социаль-хезмәт хезмәтләре						
5.1.	Хезмәт мөмкинлекләреннән файдалану һәм һәркем файдалана алырлык һөнәри күнекмәләргә өйрәтү чараларын үткәрү	Сәламәтлек, мәнфәгатьләр, теләкләр торышын исәпкә алып, медицина бәяләмәсе нигезендә дөвалау-хезмәт эшчәнлеген оештыру, һәркем ала алырлык һөнәри күнекмәләргә һәм хезмәт күнекмәләренә (инструментларга ия булу һәм гади операцияләрне башкару, исәпләү һәм үлчәү күнекмәләрен формалаштыру, компьютер һәм электрон мәгълүмат ресурсларыннан файдалана белү) өйрәтү (күрсәтмәләр буенча)	0, 1, 2, 3	чаралар	5	атнага
5.2.	Инвалидларның сәләтенә туры китереп белем һәм	Инвалидларны укытуны оештыруда ярдәм итү,	0, 1, 2, 3	чаралар комплекс-	1	айга

1	2	3	4	5	6	7
	(яки) һөнәр алуда ярдәм күрсәтүне оештыру	аларның үз-үзләрен тормышка ашыруына ярдәм итү, төрле эшчәнлек төрлөрөнә һәм кызыксыну ачыклау юлы белән: профориентация чараларын оештыру һәм уздыру; социаль хезмәт алуучының мәнфәгатләре һәм мөмкинлекләре нигезендә һөнәри эшчәнлек төрөн сайлауда ярдәм итү; инвалидларны укуга торган мәгариф учреждениеләре (дәүләт, муниципаль) турында мәгълүмат; мәгариф учреждениеләре белән үзара хезмәттәшлек; мәгариф учреждениеләренә мөрәжәгатләр; укуту өчен документлар жыйнада ярдәм итү		лары (индивидуаль рәвештә билгеләнә)		
5.3.	Эшкә урнашуда ярдәм күрсәтү	Халыкны эш белән тәмин итү хезмәтенә дәүләт органнары аша эшкә урнашу мәсьәләсен хәл итүдә ярдәм итү (сәламәтлек торышы	0, 1, 2, 3	чаралар комплекслары	1	елга

1	2	3	4	5	6	7
		буенча хезмэт эшчэнлеге белән шөгылльләнү мөмкинлеге турында табиб бәяләмәсе буенча)				
6. Социаль-хокукий хезмэт күрсәтүләр						
6.1.	Социаль хезмэт алучыларның документларын рәсмиләштерүдә һәм торгызуда ярдәм күрсәтү	Кирәкле белешмәләрне кем карамагында булган оешмага запрослар жиберү юлы белән документларны торгызуга ярдәм	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	елга
6.2.	Юридик хезмәтләр алуда ярдәм күрсәтү	Законнарда билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән хокукий сәләтсез гражданның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен тәмин итү максатларында адвокатның түләүсез ярдәмен алуга ярдәм итү	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	айга
4. Тормыш эшчәнлеген чикләүче социаль хезмэт күрсәтүләрдән файдаланучыларның коммуникатив потенциалын арттыру максатларында хезмәтләр күрсәтү						
7.1.	Инвалидларны тәрбияләү-карау чараларынан һәм техник тернәкләндерү чараларынан файдаланырга өйрәтү	Инвалидларда тәрбия чаралары һәм тернәкләндерүнең техник чаралары белән мөстәкыйль файдалану күнекмәләрен үстерү буенча дәресләр үткөрү	2, 3	хезмәтләр	кирәк булган саен	айга

1	2	3	4	5	6	7
7.2.	Социаль хезмэт күрсәтү өлкәсендә социаль-тернәкләндерү чаралары үткәрү	Инвалидны реабилитация-ләүнең индивидуаль программасын гамәлгә ашыру кысаларында социаль-педагогик, социаль-психологик, социаль-көнкүреш реабилитацияләү һәм физкультура-савыктыру чараларын, социаль-мохит тернәкләндерү чараларын үткәрүне тәмин итү, шул исәптән һәркем ала алырлык социаль-мохит күнекмәләренә, үз-үзен контрольдә тотуга, шәхси иминлеккә, аралашу күнекмәләренә һәм яшәешнең башка рәвешләренә өйрәтүне тәмин итү, дефект төрен һәм структурасын, индивидуаль психофизик һәм үсешнең шәхси үзенчәлекләрен исәпкә алып (7 кешегә кадәр) яисә индивидуаль (күрсәтмәләр буенча)	2, 3	дәресләр	1	айга
7.3.	Үз-үзенә хезмэт күрсәтү, көнкүрештә һәм жәмәгать	Белем бирү (камилләштерү, саклап калу) буенча социаль хезмәтләр алучы тарафын-	2, 3	дәресләр	1	айга

1	2	3	4	5	6	7
	урыннарында үз-үзеңне тоту күнекмэләренә өйрәтү	нан күнекмәләр, шул исәптән реабилитацияләүнең техник чараларыннан, көнкүрештә һәм жәмәгать урыннарында дефект, индивидуаль психофизик һәм шәхси үзенчәлекләренә, төркемнәрдә (7 кешегә кадәр) яисә индивидуаль (күрсәтмәләр буенча) индивидуаль реабилитацияләүнең техник чараларыннан файдаланып, белем бирү һәм үстерү чараларын үткөрү				
8. Вакытлы хезмәт күрсәтүләр						
8.1.	Социаль хезмәт күрсәтүләр-дән файдаланучыларны медицина оешмаларына озату	Медицина оешмасында стационар дәваланду тору-чы социаль хезмәт күрсәтүләрне (психиатрия ярдәмен һәм «фтизиатрия» профиле буенча медицина ярдәмен күрсәтүче медицина оешмаларыннан тыш) алучы артыннан карау	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	3	елга

Татарстан Республикасында
 стационар социаль хезмэт күрсәтү
 рәвешендә социаль хезмәтләр
 күрсәтү белән тәэмин итүчеләр
 тарафыннан социаль хезмәтләр
 күрсәтү тәртибенә 2 нче кушымта
 (Татарстан Республикасы
 Министрлар Кабинетының
 2021 ел, 8 июнь, 442 нче
 карары редакциясендә)

Социаль хезмэт күрсәтү исемнәре, психик тайпылышлары булган гражданнар өчен билгеләнгән интернат-йортларда
 социаль хезмэт күрсәтүнең стационар рәвешендә аларны күрсәтү тасвирламасы һәм күләмнәре

Т/с	Социаль хезмэт күрсәтү исеме	Социаль хезмэт күрсәтү тасвирламасы	Социаль хезмәтләр- дән файдалану- чылар төркеме*	Социаль хезмэт күрсәтү күләме (максималь санда)		
				үлчәү берәмлеге	саны	бирү ешлыгы
1	2	3	4	5	6	7
1. Социаль-көнкүреш						
1.1.	Социаль хезмәтләр күрсәтү өчен майданнар бирү	Коммуникатив потенциалны арттыру максатларында социаль-көнкүреш, социаль- медицина, социаль-	0, 1, 2, 3	кв.метр	21	социаль хезмэт күрсәтү чоры

* Социаль хезмэт күрсәтүләрдән файдаланучылар төркеме, үткәрелгән типлаштыру нәтижәсендә билгеләнгән, чит кеше тәрбиялүгә мохтажлык дәрәжәсенә карап:
 0 - типлаштыру нәтижәләре буенча чит озак вакыт тәрбиялү системасы кысаларында тәрбиягә мохтажлык булмаган социаль хезмэт күрсәтүләрдән файдаланучылар төркеме;
 1 - типлаштыру нәтижәләре буенча чит тәрбиягә мохтажлыкның беренче дәрәжәсе билгеләнгән социаль хезмэт күрсәтүләрдән файдаланучылар төркеме;
 2 - типлаштыру нәтижәләре буенча чит тәрбиягә мохтажлыкның икенче дәрәжәсе билгеләнгән социаль хезмэт күрсәтүләрдән файдаланучылар төркеме;
 3 - типлаштыру нәтижәләре буенча чит тәрбиягә мохтажлыкның өченче дәрәжәсе билгеләнгән социаль хезмэт күрсәтүләргә алучылар төркеме.

1	2	3	4	5	6	7
		психологик, социаль-педагогик, социаль-хезмэт, социаль-хокукый хезмэт күрсәтүләрне һәм хезмэт күрсәтүләрне оештыру өчен майданнар бирү				
1.2.	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган нормативлар нигезендә торак урыннары майданнарын бирү	Зурлыклары һәм башка тормыш күрсәткечләре буенча торак майданы (бина торышы һәм уңайлылык) санитария-гигиена нормаларына туры килергә һәм клиентларның яшәү уңайлылыгын тәмин итәргә тиеш: социаль хезмәтләр алучыга бүлмәдәге 2 һәм аннан да күбрәк торак урын бирү; никахта торучы социаль хезмәтләр алучыларга аерым бүлмәдә 2 койка-урынлы торак майданы бирү	0, 1, 2, 3	кв.метр кв.метр	5 – 6 12 – 16	көнгә
1.3.	Торак биналарны жыештыру	Бүлмәләрне санитар-гигиена эшкәртүе, шул исәптән: жилләтү; идәнне юеш жыештыру; диварларны, ишекларне юеш жыештыру;	0, 1, 2, 3	жыештыру (чаралар комплекслары)	1	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		<p>тузан белән капланган йомшак япмаларны тузан суырткыч белән чистарту; тәрәзә төпләрен, рам, йорт жиһазлары, көнкүреш жиһазларын, жылыту батареяларын юу; чистарту, раковинак дезинфекциясе, унитаз, ванна. Гомуми файдаланудагы урыннарны жыю, шул исәптән дымлы жыештыру: ашау бүлмәләрендә идәнне юу; коридорларда идән юу; бәдрәф, душу, юыну бүлмәләре; реабилитация һәм дөвалау чараларын, дөвалау-хезмәт һәм укыту эшчәнлеген оештыру, мәдәни һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү өчен биналарда идәнне юу; тәрәзә пыялалары һәм рам. Көзгә-кышкы һәм язгы-жәйге чорда тәрәзәләр, балкон һәм керү ишекләре әзерләү (жылыту, суыту).</p>				

1	2	3	4	5	6	7
1.4.	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган нормативлар нигезендә йомшак инвентарь һәм санитария-гигиена билгеләнешендәге товарлар белән тәэмин итү	Якын территориядәге чүп-чардан (кардан) чистарту Социаль хезмәтләр алучыны йомшак инвентарь (келәм ябылу, сөлге, урын кирәк-яраклары), санитария-гигиена билгеләнешендәге товарлар (бәдрәф кәгазе, сабын чаралары), киём һәм аяк киёмнәре белән тәэмин итү. Киём-салым һәм аяк киёме сезонлы, социаль хезмәтләр алучының үсүе һәм зурлыгы буенча сайлап алына. Йомшак инвентарь социаль хезмәт күрсәтүләренә алучының физик халәтен исәпкә алып алынган файдалануда уңайлы булырга тиеш	0, 1, 2, 3	данә (комплектлар)	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган нормативлар буенча	көнгә
1.5.	Сәламәтлек торышы буенча аларны мөстәкыйль үтәргә сәләтле булмаган затларга гигиена хезмәтләре күрсәтү:	Хезмәт түбәндәгеләрне күздә тоту: индивидуаль хезмәт күрсәтү һәм гигиена характерындагы социаль-көнкүреш хезмәтләрен күрсәтү, шул исәптән: юыну;	1, 2	хезмәтләр	1	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		<p>чөч тарау; чөчтараш хезмэте күрсэтүне оештыру; сакал, мыек кыру (иратларга); тырнакларны кисү; авыз куышлыгы, йоткылык, күз, колак медицина препаратлары белэн юу, эшкэртү; тэннең өлөшчө туалетын үткэрү (тирлэү, юу, гигиена ванналары);</p>				
1.5.1.		<p>Хезмэт түбэндэгелэрне күздэ тота: индивидуаль хезмэт күрсэтү һәм гигиена характерындагы социаль-көнкүреш хезмэтлэрен күрсэтү, шул исэптэн: юыну; чөч тарау; чөчтараш хезмэте күрсэтүне оештыру; сакал, мыек кыру (иратларга); тырнакларны кисү; авыз куышлыгы, йоткылык, күз, колак медицина</p>	3	хезмэтлэр (чаралар комплекслары)	2	көнгө

1	2	3	4	5	6	7
		<p>препаратлары белән юу, эшкәртү; тәннең өлешчә туалетын үткөрү (тирләү, юу, гигиена ванналары); тулы чистарту үткөрү: яткан авыруны тулысынча мунчада юындыру (ваннада, душта); судноны чыгару һәм антисептик препаратлар белән эшкәртү, катетерлардан һәм башка медицина эшләнмәләреннән файдалануда ярдәм күрсәтү</p>				
1.6.	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты раслаган нормалар нигезендә туклану белән тәмин итү	<p>Кайнар туклану яхшы сыйфатлы продуктлардан әзерләнергә, калориялелек буенча социаль хезмәтләр алучының ихтыяжларын канәгатьләндерергә, туклануның билгеләнгән нормаларына, санитария-гигиена таләпләренә туры килергә һәм социаль хезмәт күрсәтүләренә алучыларның сәламәтлеген исәпкә алып бирелергә тиеш</p>	0, 1, 2, 3	ашау	4	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
1.7.	Азык кабул итүдә ярдәм (ашату)	Оешкан туклану вакытында ашату	2, 3	ашатулар	4	көнгә
1.8.	Социаль хезмәтләрне алучылар хисабына почта корреспонденциясе жибәрү	Социаль хезмәтләрдән файдаланучылар исәбеннән хатлар, кычкырып хатлар, телеграммалар язу, почта корреспонденциясен жибәрү һәм алу	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	айга
1.9.	Медицина оешмаларына транспорт белән илтүне оештыру	Ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү кирәк булган очракта йә дөвалау учреждениесенә хастаханәгә салынуны таләп итә торган авыру барлыкка килгән очракта хастаханәгә озатуга ярдәм итү	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	кирәк булган саен	айга
1.10.	Хәрәкәттә (күчеп йөрүдә) ярдәм күрсәтү	Хезмәт түбәндәгеләрне күздә тоту: караватта позиция алу. Хезмәт күрсәтү озаккарак, очлыклар контрактурасы, пневмония, сулышны жиңеләйтү һәм төнлә йокы өчен уңайлы шартлар тудыру максатында медицина оешмасы киңәшләрен һәм социаль хезмәтләр	3	хезмәтләр	3	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		<p>алучының торышын исәпкә алып үткәрелә; социаль хезмәт күрсәтүләренә алуучыларның авыр авырулар караватында гәүдәнең торышы үзгәрү күрсәткечләре (табиб киңәшләре) буенча; караваттан кресло-коляскага (урындыкка) күчереп утырту (күчереп утыртканда ярдәм), карават кырыена куркынычсыз ысул белән утырту</p>				
1.11.	Кер юу һәм үтүкләү:	<p>Хезмәт түбәндәгеләрне күздә тоту: йомшак инвентарь белән тәэмин ителгәндә шулай ук кер юу, киптерү, кер юу, киём-салым, киём-салым дезинфекциясе, урын-жир һәм кер юу, урын-жир әйберләре (матрац, юрган, мендәр, япма) белән тәэмин ителә, шул исәптән социаль хезмәт күрсәтүләренә алуучы социаль хезмәт күрсәтүдән киткәннән соң, урын-жир</p>	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	атнага

1	2	3	4	5	6	7
		алмаштырылгач, тернәкләндерүнең индивидуаль техник чараларын, протезларны, ортезларны тәрбияләүдә ярдәм ителә.				
1.12.	Кер алмаштыру (эчке киём һәм утын-жир)	Хезмәт күрсәтү түбәндәгеләрне күз алдында тоту: урын-жир өстендәге жәймәне салдыру; социаль хезмәтләр алучы белән килештерелгән урында салдырылган урын-жирне жыештыру; чиста комплектны жәю	0, 1	хезмәтләр	1	атнага
1.12.1.		Хезмәт түбәндәгеләрне күздә тоту: социаль хезмәт күрсәтүләр алучыдан эчке киёмне салдыру; социаль хезмәтләр алучы белән килештерелгән урында салдырылган эчке киёмне жыештыру; социаль хезмәтләр алучыларга эчке киёмнең чиста комплектын киендерү	2, 3	хезмәтләр	1	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
2. Социаль-медицина хезмэтлэре						
2.1.	Табиб тарафыннан медицина тикшерүе үткөрү	Социаль хезмэтлэр алуучыга сәламәтлекнең объектив торышын билгеләү предметына медицина тикшерүе үткөрү, хезмэт күрсәтүгә (уринга) карата медицина ягыннан каршылыктар булу (булмау)	0, 1, 2, 3	карау	1	социаль хезмэт күрсәтүгә кәргәндә
2.2.	Табиб билгеләү буенча медицина процедуралары үткөрү	Тамчылар тамызу; майлау; горчичниклар, компресслар кую; дару чараларын мускулга һәм тире астына кертү; яра өслекләрен эшкәртү һәм бәйләү; ятып тишелгән урыннарны эшкәртү	0, 1, 2, 3	процедуралар комплекслары	1	көнгә
2.3.	Сәламәтлекләре торышында тайпылышларны ачыклау максатыннан социаль хезмәтләр алуучыларны системалы күзәтү	Сәламәтлекнең гомуми торышын күзәтү, күзәтү көндәлегенә тикшерү нәтижәләрен кертүне дә кертәп	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	көнгә
2.4.	Социаль хезмәтләрне алуучыларның сәламәтлеге торышын күзәтү белән бәйлә процедураларны үтәү	Социаль хезмәтләрне алуучыларның сәламәтлеге торышын күзәтү белән бәйлә процедураларны үтәү, тән температурасын үлчәү, артериаль басымны үлчәү,	0, 1, 2, 3	процедуралар	1	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		күзөтүнөң көндөлегенө үлчөөлөр нәтижеләрен кертүне дә кертөп, дарулар кабул итүне контрольдө тоту				
2.5.	Сәламәтлөндөрү чараларын үткөрү	Иртәнге гимнастиканы өөштүрү һәм үткөрү, саф һавада йөрү, һава ванналары кабул итү	0, 1, 2, 3	чаралар комплекс- лары	1	көнгә
2.6.	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга юнәлдерелгән чаралар үткөрү	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм төрлө авыруларны профилактикалау мәсьәләләре буенча санитар- агарту эше; акыл һәм физик эшкә сәләтлелекне арттыру мотивациясе	0, 1, 2, 3	чаралар	1	айга
2.7.	Адаптив физик культура буенча дәресләр үткөрү	Компенсация күнөкмәләрен формалаштыруга юнәлдерелгән спорт- савыктыру характерындагы чараларны өөштүрү һәм үткөрү; тулы кыйммәтле тормышка комачаулый торган физик һәм психо- логик проблемаларны жиңу	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	2	атнага
2.8.	Социаль-медицина мәсьә- ләләре буенча консультация бирү	Сәламәтлекне саклау һәм саклау, сәламәтлөндөрү чараларын уздыру, социаль-	0, 1, 2, 3	консульта- цияләр	1	айга

1	2	3	4	5	6	7
		медицина проблемаларын хэл итүдэ квалификацияле ярдэм күрсэтү месьэлэлэре буенча консультациялэу (үз-үзен тотышында девиациялэр, зарарлы гадэтлэрдэн арыну h.б.)				
3. Социаль-психологик хезмэтлэр						
3.1.	Социаль-психологик консультация бирү, шул исэптэн гаилэ эчендэге мөнэсэбэтлэр месьэлэлэре буенча	Күпчелек проблемаларны, шэхесара хезмэттэшлек проблемаларын хэл итүдэ квалификацияле ярдэм күрсэтү, социаль-психологик проблемаларны кисэтү һәм хэл итү, шул исэптэн элеге проблемаларны хэл итү өчен эчке ресурсларны мобилизациялэу юлы белэн	0, 1, 2, 3	консультациялэр	1	елга
3.2.	Психологик ярдэм һәм булышлык күрсэтү	Социаль хезмэтлэр алуучының шэхес үзенчелеклэре жыелмасын тикшерү, тормыш эшчэнлеген бозылган өлкэлэрен компенсациялэу яки торгызу шартларын билгелэу, социаль-психологик ярдэм чаралары исемлеген эшлэу һәм гамэлгэ ашыру;	0, 1, 2, 3	чаралар комплекслары	2	елга

1	2	3	4	5	6	7
		<p>төп когнитив һәм психик функцияләрне (игътибар, хәтер, коммуникативлык һ.б.) торгызуга һәм үстерүгә, бу тайпылышларның яшь үзгәрешләргә туры килүен тәмин итү өчен эмоциональ халәттә һәм үз-үзен тотышында тайпылышларны бетерүгә яисә киметүгә, социаль-психологик проблемаларны хәл итүгә, универсаль жайлашу психологик күнекмәләрен (коммуникатив, үзконтроль, үзрегуляция, стресска каршы торучанлык һ.б.) үстерүгә, төркемнәрдә яңа шартларга жайлашу өчен шәхси алшартлар формалаштыруга юнәлдерелгән чаралар үткөрү (7 кешегә кадәр) яисә индивидуаль рәвештә (диагностика нәтижәләре буенча)</p>				

1	2	3	4	5	6	7
4. Социаль-педагогик хезмэтлэр күрсэтү						
4.1.	Социаль-педагогик коррекция, шул исэптэн диагностика һәм консультация бирү	Педагогик ысуллар белән социаль хезмэт алуучыларның шәхес сыйфатларын һәм сыйфатын максатчан үзгәртү; шәхеснең тулы кыйммәтле үсешен һәм эшләвен тәэмин итү, төркемнәрдә яисә индивидуаль рәвештә (күрсәтмәләр буенча) тәртип бозуларны бетерү һәм профилактикалау максатында үзенчәлекле ярдәм күрсәтү; Эшчәнлек (һөнәр) өлкәсен сайлау, эшкә урнашу, социаль хезмэт күрсәтүләрдән файдаланучыларга һөнәри белем бирү максатларында профориентация буенча мәгълүмат бирү һәм консультация бирү; социаль хезмэт күрсәтүләрдән файдаланучыларның һөнәри мәнфәгатьләрен, белгечлекләрен, сәләтләрен ачыклау өчен профориентация диагностикасы үткөрү; социаль	0, 1, 2, 3	чаралар комплекслары	4	елга

1	2	3	4	5	6	7
		хезмэт күрсэтүлөрдөн файдаланучыларга белем алууга һәм эшкэ урнашуга мотивацияне коррекцияләү һәм үстөрү				
4.2.	Уңай мәнфэгатылэр формалаштыру	Күмөк чаралар оештыру - күнел ачу-танып белү характерында (эдэби кичэлэр, очрашулар һәм истәлеклэр кичэләре, төрлө даталарны бэйрәм итү), нәфис фильмнар карау һ.б. Клуб һәм түгәрәклэр, рекреация чараларын социомәдәни эшчәнлек, ижат ысуллары белән оештыру һәм үткөрү, сәләтлэр буенча шөгылләнүне оештыруда ярдәм итү (музыка, рәсем сәнгатә, эдәбият, сәнгатә үзешчәнлегә, гамәли характердагы дәреслэр)	0, 1, 2, 3 0, 1, 2, 3	чаралар чаралар	1 2	атнага атнага
4.3.	Ял вакытын оештыру	Социаль хезмәтлэр алуучылар акчалары исәбеннән китаплар, журналлар, газеталар, өстәл уеннары белән тәмин итү	0, 1, 2, 3	чаралар	заявка буенча	көнгә

1	2	3	4	5	6	7
		Концертларга, театрларга, экскурсияләргә, күргәзмәләргә, социаль хезмәтләр күрсәтүдән читкә чыгып, башка чараларга баруны оештыру	0, 1, 2, 3	чаралар	1	яргы еллыкта
5. Социаль-хезмәт хезмәтләре						
5.1.	Хезмәт мөмкинлекләреннән файдалану һәм һәркем файдалана алырлык һөнәри күнекмәләргә өйрәтү чараларын үткәрү	Сәламәтлек, мәнфәгатьләр, теләкләр торышын исәпкә алып, медицина бәяләмәсе нигезендә дөвалау-хезмәт эшчәнлеген оештыру, һәркем ала алырлык һөнәри күнекмәләргә һәм хезмәт күнекмәләренә (инструментларга ия булу һәм гади операцияләргә башкару, исәпләү һәм үлчәү күнекмәләрен формалаштыру, компьютер һәм электрон мәгълүмат ресурсларыннан файдалана белү) өйрәтү (күрсәтмәләр буенча)	0, 1, 2, 3	чаралар	5	атнага
5.2.	Инвалидларның сәләтенә туры китереп белем һәм (яки) һөнәр алу да ярдәм күрсәтүне оештыру	Инвалидларны уку туны оештыруда ярдәм итү, аларның үз-үзләрен тормышка ашыруына ярдәм итү, төрле эшчәнлек төр-	0, 1, 2, 3	чаралар комплекслары (индивиду-	1	айга

1	2	3	4	5	6	7
		<p>ләрәнә һәвәслек һәм кызыксыну ачыклау юлы белән: профориентация чараларын оештыру һәм уздыру; социаль хезмәт алучының мәнфәгатъләре һәм мөмкинлекләре нигезендә һөнәри эшчәнлек төрөн сайлауда ярдәм итү; инвалидларны укуга торган мәгариф учреждениеләре (дәүләт, муниципаль) турында мәгълүмат; мәгариф учреждениеләре белән үзара хезмәттәшлек; мәгариф учреждениеләренә мөрәжәгатъләр; укуту өчен документлар жыюда ярдәм итү</p>		аль рәвештә билгеләнә)		
5.3.	Эшкә урнашуда ярдәм күрсәтү	Халыкны эш белән тәмин итү хезмәтенәң дәүләт органнары аша эшкә урнашу мәсьәләсен хәл итүдә ярдәм итү (сәламәтлек торышы буенча хезмәт эшчәнлегә белән шөгыйльләнү мөмкин-	0, 1, 2, 3	чаралар комплекслары	1	елга

1	2	3	4	5	6	7
		леге турында табиб бэя- лэмэсе буенча)				
6. Социаль-хокукый хезмэт күрсәтүләр						
6.1.	Социаль хезмэт алуучылар- ның документларын рәсми- ләштерүдә һәм торгызуда ярдәм күрсәтү	Кирәкле белешмәләрне кем карамагында булган оеш- мага запрослар жибәрү юлы белән документларны тор- гызуга ярдәм	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	елга
6.2.	Юридик хезмәтләр алуда ярдәм күрсәтү	Законнарда билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән хокукый сәләтсез граждан- нарның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен тәмин итү максатларында адвокат- ның түләүсез ярдәмен алуға ярдәм итү	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	1	айга
4. Тормыш эшчәнлеген чикләүче социаль хезмэт күрсәтүләрдән файдаланучыларның коммуникатив потенциалын арттыру максатларында						
7.1.	Инвалидларны тәрбияләү- карау чараларынан һәм техник тернәкләндерү чара- ларынан файдаланырга өйрәтү	Инвалидларда тәрбия чаралары һәм тернәклән- дерүнең техник чаралары белән мөстәкыйль файда- лану күнекмәләрен үстерү буенча дәрәсләр үткәрү	2, 3	хезмәтләр	кирәк булган саен	айга

1	2	3	4	5	6	7
7.2.	Социаль хезмэт күрсэтү өлкөсөндө социаль-тернөклөндөрү чаралары үткөрү	Инвалидны реабилитация-лөүнең индивидуаль программасын гамэлгө ашыру кысаларында социаль-педагогик, социаль-психологик, социаль-көнкүрөш реабилитациялөү һәм физкультура-савыктыру чараларын, социаль-мохит тернөклөндөрү чараларын үткөрүне тээмин итү, шул исәптән һәркем ала алырлык социаль-мохит күнөкмөлөрөнө, үз-үзөн контрольдө тотуга, шәхси иминлеккә, аралашу күнөкмөлөрөнө һәм яшәешнең башка рәвешлөрөнө өйрөтүне тээмин итү, дефект төрөн һәм структурасын, индивидуаль психофизик һәм үсешнең шәхси үзөнчөлөклөрөн исәпкә алып (7 кешегә кадәр) яисә индивидуаль (күрсөтмөлөр буенча)	2, 3	дәресләр	1	айга
7.3.	Үз-үзөңө хезмэт күрсөтү, көнкүрөштө һәм жәмәгать	Белем бирү (камилләштерү, саклап калу) буенча социаль хезмөтләр алучы тарафын-	2, 3	дәресләр	5	айга

1	2	3	4	5	6	7
	урыннарында үз-үзеңне тоту күнекмэләренә өйрөтү	нан күнекмэләр, шул исәптән реабилитацияләнең техник чараларыннан, көнкүрештә һәм жәмәгать урыннарында дефект, индивидуаль психофизик һәм шәхси үзенчәлекләренә, төркемнәрдә (7 кешегә кадәр) яисә индивидуаль (күрсәтмәләр буенча) индивидуаль реабилитацияләнең техник чараларыннан файдаланып, белем бирү һәм үстерү чараларын үткөрү				
8. Вакытлы хезмәт күрсәтүләр						
8.1.	Социаль хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучыларны медицина оешмаларына озату	Медицина оешмасында стационар дәваландуда торучы социаль хезмәт күрсәтүләренә (психиатрия ярдәмен һәм «фтизиатрия» профиле буенча медицина ярдәмен күрсәтүче медицина оешмаларыннан тыш) алучы артыннан карау	0, 1, 2, 3	хезмәтләр	3	елга